

Referat fra lokale møder

Tønning-Træden, Træden Forsamlingshus d. 8. april 2026 kl. 19-21

Deltagere: Horsens Kommune, Foreningen for Naturpark Gudenå i Horsens Kommunes Venner, interesserede borgere og lodsejere.

Antal fremmødte: ca. 50 personer.

1. Velkomst og program
Horsens Kommune bød velkommen og ridsede aftenens program op, og kom kort ind på baggrunden for hhv. hvordan idéen Naturpark Gudenå er opstået og hvorfor der afholdes lokale møder nu.
2. Hvad er en naturpark
Horsens Kommune gennemgik, hvad en naturpark er, og hvilke kriterier der skal være opfyldt for at kunne blive mærket som Dansk Naturpark under Friluftsrådet.
3. Idéen bag og visionen med Naturpark Gudenå
Foreningen for Naturpark Gudenå i Horsens Kommunes Venner præsenterede hvordan idéen til en naturpark i dette område er opstået i landsbyrådene på tværs af 6 landsbyer, hvad den foreløbige vision for en naturpark i området er, og hvilke muligheder det giver for området at være Naturpark. Foreningen inviterede samtidig bredt til at deltage i foreningens arbejde.
4. Gruppedialog / workshop
Alle fremmødte blev opfordret til at bidrage med bemærkninger, forslag, bekymringer, ønsker eller andet indenfor 3 temastationer:
 - a. Kultur, natur og landskab
 - b. Friluftsliv og formidling
 - c. Erhverv og turisme.

5. Præsentation og opsamling på input fra workshoppen
De tre bordformænd præsenterede et udpluk af input der var kommet i løbet af workshoppen.
Nederst sammenfattes de skrevne Post It, præsentationer og eftersendte mails fra de tre temastationer, opdelt i hhv. idéer til tiltag i området, og information om området.

Lokale medlemmer af Venneforeningen redegjorde kort for egen motivation til at indgå i arbejdet for derved at få medindflydelse og kunne præge retningen.

Præsentationen blev fulgt op af drøftelser og spørgsmål fra de fremmødte.

6. Tak for i dag
Horsens Kommune takkede for fremmødet og engagementet, og fremlagde en tidsplan for det videre forløb.

a. Kultur, natur og landskab

Idéer

- Find flere runesten.
- Vise/bevise vores fortidsminder, måske restaurering f.eks. markskel, gravhøj, åbne/lukkede vandløb.
- Inddrag Grøn Trepert arealer og beskyttet natur.

Information

- Det er lettere at snakke med kommunen om begrænsninger/beskyttelse af området når det har status af naturpark.

- Bekymring for slid på naturen (stier, søer mv.). Uro i naturen. Eksempel: dyrelivet omkring den Genfundne Bro er stresset af øget færdsel.
- Der er meget særligt natur i området. Hvordan sikrer man at det ikke bliver belastet?
- Er der penge til konkret naturpleje?
- Nordmændene arbejder for så lidt tilrettelægning af naturen som muligt for at skåne naturen.
- Tilrettelagte naturoplevelser tiltrækker en anden type turister, som vil belaste naturen u hensigtsmæssigt.

b. Friluftsliv og formidling

Idéer

- Sukkertoppen skal også kunne nydes af handicappede
- Forslag: et indskud fra Horsens Kommune til at venneforeningen kan købe Klostermølle.
- Luk op for adgang til Vestbirk Vandkraft fra vejen. Problemer med parkering.
- Flere overnatningstilbyd, shelter, bed- and breakfast (støtte?).
- Gør Fyel Badesø attraktiv for at aflaste Nedenskov Sø.
- Flere rundture og sidegrene af stier. Mere formidling.
- Området omkring spejderhytten i Gammelstrup har før været dejligt at benytte, men er blevet trist, brugt, forsømt efter salg. Kan hytten støttes så området igen bliver attraktivt for lokale?
- Ønske om en sti på den nye dæmning i Bredvad Sø.
- Fokus på at opgradere faciliteter langs åen, nu hvor der er en Gudenåsti.
- Nemmere adgang til vandet for kajak og kano, og formidling af mulighederne.
- Dejligt med ny vandresti. Lad den finde sit leje og lav p-pladser mv. om nogle år hvor der er behov, men kommunalt, ikke via Friluftsrådet.
- Øget kommunalt fokus på Klostermølle og Vestbirk Vandkraftværk, uanset om det bliver Naturpark eller ikke.
- Lejrpladser langs Gudenåstien.
- Inddrag skoler og skab incitamenten til deres engagement.
- Toilet ved de små søer.
- En naturvejleder er en god ide med udgangspunkt i den natur og de stier der findes i dag. De behøver ikke flere turister end de der kommer p.t med åen og vandrestien. Lad det vokse derfra uden Friluftsrådet.
- Opgrader Fyel Badesø i stedet for Nedenskov sø.
- Toiletter og bord-bænke langs Bryrupbanestien, og gode lokale kort.

Information

- Gør noget for at flytte trafikken fra de belastede områder (f.eks. Den genfundne Bro og Sukkertoppen) til mindre besøgte områder (f.eks. Bryrupbanestien og Fyel Badesø).
- Sukkertoppen: er den fyldt op? Der er ofte mange biler men der er ikke overfyldt på stier og på toppen.
- Vi har om noget behov for steder hvor vi kan finde ro og fred og naturlig ensomhed. Rød, gul og grøn ruter kan man få alle vegne.
- Tilrettelagte aktiviteter tiltrækker en anden slags mennesker.
- Der bør ikke foretages en vurdering af muligheder for at udbygge overnatningsmuligheder mv.
- Vi har allerede gå-fællesskaber. Det behøver ikke at blive top-styret og organiseret af andre.
- Faciliteter skal målrettes deres primære anvendelse og der skal bakkes op aktivt om at de ikke misbruges med hensigten. Luk parkeringspladser kl. 20. Hvorfor skal lømler køre ræs, og campervans ud og holde i tre dage.
- Husk alle spor og stier - og formidling af dem - i området. Og tilknyt til kerneprojektet.
- Bekymring for stier og færdsel på kryds og tværs af området – ekstra færdsel. Stier forbi ens ejendom selvom man selv har frabedt sig at være med.
- Hvad skal vi med flere mennesker i vores natur?

- Kan man få andel i de ressourcer der stilles op med?
- Krav om opførsel i naturen. Ro (minus skydebane og grusgrav)
- Hvordan vil man begrænse lovlig færdsel?
- Kan en naturpark være med til at bevare Klostermølle som åben lokalitet for befolkningen? Med udbyggede faciliteter i form af formidling, overnatning, café? Dvs. vil man med naturparken kunne søge store fonde til køb og vedligehold af området?

c. Erhverv og turisme.

Idéer

- Vestbirk Vandkraftværk som turistattraktion.
- Bedre adgang til vandet for kajak og kano.
- Flere overnatningsmuligheder, shelter, bed and breakfast.
- Køb jord hvor rettigheder ikke kan eksproprieres og velvilje mangler.

Information

- Ønsker ikke mere erhverv og turisme. Vi har B&B, og dem der også vil lave et, kan sagtens starte selv uden Friluftsrådet.
- Opmærksom på at shelters og lign. ikke udkonkurrerer campingpladserne
- Lad os se hvad Gudenåstien og den store opretning af Gudenåen giver – og drop flere projekter nu.
- Det skinner igennem at det handler om turister.
- Krav til erhverv om støj + affald. Bæredygtighed.
- Hvordan kommer unødigt trafik (GPS – lastbiler) væk fra området.
- Fælles beslutning om hvilke erhverv og hvor. F.eks. adgangen til åen med kano.
- Vi har ikke brug for flere besøg.
- Hvordan sikres frivillighed?
- I må respektere de folk der ikke vil være med.
- Særlige opmærksomhedspunkter: privatlivets fred for områdets beboere. Bevarelse af fred og ro.
- Er I sikre på at I overhovedet skal arbejde videre med noget?
- Dette er fremtiden og nogen skal tage ansvar for det. Glem nutidens bekymringer.
- Vi har ikke brug for en naturpark. Med venlig hilsen lodsejerne i området.
- Vi vil ikke have mere trafik (fra turister) i vores område.
- Lad turismen komme med sejlads og vandring langs og i åen, men uden Friluftsrådet og Naturpark status.
- Dejligt som bruger at naturen med eksisterende aftaler om adgang (f.eks. badesøer). Men kan de tåle flittigere brug?
- Vi ser ingen fordel af at trække udefrakommende folk til vores område for at gå/cykle/sejle i 'vores' natur.
- Fællesskab om styring af adgang til arealer. Respekt for erhverv, jægere mv.
- Bekymring for mere trafik, særlig tung trafik. Vi er allerede overbefolket i weekender.
- Bange for at turisterne kommer rendende.
- Bedre struktur ved ud- og indkørsel til markerne. Der bliver kørt ind over rabat og vejgrøft hvor det lige passer dem.